

Viden i virkeligheden – en drejebog

Af Michael Ulfstjerne

Drejebogen giver inspiration og konkrete redskaber til at integrere projektbaseret læringsforløb i eksisterende kurser. Forløbet understøtter forskningsbaseret undervisning, skaber synergi mellem forskningsinteresser og undervisning og giver de studerende erfaring med at anvende akademisk viden på konkrete problemstillinger udenfor universitetet.

Projektet er støttet af Dekanens Strategipulje: Forskningsbaseret undervisning og vejledning, 2017-18.

Institut for Kultur og Globale Studier, Aalborg Universitet

Hvad er en drejebog og hvordan bruger jeg den?

Formålet med 'Viden i virkeligheden' er:

- At finde synergi mellem forskeres tematiske interesser, netværk og undervisning
- Styrke de studerende i at anvende akademisk viden til konkrete opgaver og projektarbejde udenfor universitetet

Drejebogen bygger på erfaringer fra pilotprojektet: *Nye partnerskaber i forskningsbaseret undervisning*. Efter en erfaringsopsamling præsenterer drejebogen en trin-for-trin gennemgang af, hvordan forløbet kan introduceres i læringsmoduler. Bogen kan bruges i sin helhed eller som inspiration i samspil med andre læringsinitiativer og kursusforløb.

Drejebogen henvender sig fortrinsvis til forskere og undervisere på overbygningsfag fra samfunds- og socialvidenskaberne.

*Jeg oplevede at vi faktisk brugte os selv som forskere, men på vores egen selvstændige måde. Ikke kun ved at relatere det til en bestemt forfatter eller tekst, der siger det ene eller det andet. [...] Det var spændende med sådan en åben tilgang. Jeg ved, at der er nogen der har tænkt og sagt sådan og sådan, men nu er det mig der siger det med mine egne ord. Og gennem min egen fortolkning – ikke kun af hvad jeg har læst - men af hvad jeg ser og hører derude **i virkeligheden***

9 semester studerende, Turisme

Erfaringer fra pilotprojekt: 'Nye Partnerskaber i forskningsbaseret undervisning'

Pilotforløbet var sat op som et seminar for studerende på et tværfagligt overbygningsfag. Seminaret var ECTS givende og blev integreret i 9 semester forløbet 'Mobility', der ligger under kandidatuddannelsen 'Global Refugee Studies' på AAU, København. 15 studerende fra henholdsvis 'Global Refugee Studies' og 'Turisme' deltog, foruden undervisere fra begge studieretninger.

Den tematiske ramme for seminaret var 'Midlertidighed i Byen'. Rammen blev defineret på forhånd ud fra *a.* underviseres forskningsfelter *b.* mulige netværk af eksterne aktører, der arbejder i feltet. Vi tog yderligere afsæt i kursets eksisterende litteratur og gav dermed de studerende muligheden for at arbejde med kursets overordnede tematikker i konkrete cases: mobilitet, frivillighed, marginalisering, udvikling og migration. Foruden de undervisere, der var tilknyttet kurset, tiltrådte en ekstern "ekspert" som kerneperson for at give faglig og professionel feedback på afsluttende seminar.

Tidsramme og omfang

Seminaret forløb over to uger med 6 kursusdage:

- 1 Rammesætning og introduktion til seminaret
2. Forelæsning og arbejde i grupper
3. To besøg ved eksterne partnere ved Kompasset og GlobalHagen
4. Gruppedannelse og idéworkshop
5. Kvalificering af projekt og metode samt sparring i grupper og med undervisere
6. Afslutningsseminar med mundlig fremlæggelse

Forud for seminarets opstart tog vi kontakt til 'Kompasset' (Kirkens Korshær) ift. problematikker omkring det stigende antal hjemløse i det offentlige rum. Vi etablerede også et samarbejde med 'GlobalHagen' (Mellemløselig Samvirke) for at behandle spørgsmål omkring innovation, frivillighed og udviklingsspørgsmål. Begge organisationer indvilgede i at give de studerende indblik i deres arbejde og deres respektive udfordringer. Der var tid til se sig omkring og få afklaring på spørgsmål der bl.a. var afledt af pensum og forelæsning.

De afholdte feltbesøg blev modtaget meget positivt af de studerende og gav videre inspiration til semesteropgave skrivning, speciale, frivilligt arbejde etc.

Det var rigtig godt at komme ud på vores besøg i felten og spændende at arbejde med cases. På den måde havde vi muligheden for selv at komme ud og møde dem, selv stille spørgsmål. Så skulle vi ikke selv sætte det hele op, men kunne i stedet fokusere på indholdet. Det er vigtigt, at der ikke er for mange cases og at der er sikret adgang.

Studerende 9 semester, Turisme

Efter afholdte besøg ved de eksterne partnere delte de studerende sig i mindre grupper á 2-4. Hver gruppe skulle aflevere en syv-siders projektbeskrivelse og præsentere idéen ved afslutningsseminaret. Processen inkluderede udarbejdelse af projektidé indenfor den bredere ramme og på baggrund af besøg i feltet; skitse af projektdesign med refleksion omkring dataindsamling, valg af metoder, indledende litteratursøgning, kontakt til gate-keepers, refleksioner omkring tidsramme, værdiskabelse og output.

De studerende arbejder i mindre grupper på deres projektidé.

De studerendes projektidéer blev kvalificeret gennem:

- Empirisk dataindsamling
- Afsøgning af litteratur og relevante initiativer
- Dialog med og input fra projektets eksterne partnere
- P2P feedback

Hvad kom der ud af det?

Forløbet gav flere studerende en oplevelse af, hvordan akademiske kompetencer kan anvendes i praksis og gang konkret erfaring med projekt-design. Projektet understøttede derved studerendes erfaring i selvstændigt at afsøge data og skabe sig et overblik over relevante rapporter, aktører og lovgivningsrammer indenfor en meget kort tidsramme. Den projektbaserede tilgang og løbende

dialog med undervisere gav mulighed for højnet refleksivitet i processen samt studerendes evne til selv at evaluere projekter ift. mulige finansieringskilder og tidsramme, partnerskaber, output og værdiskabelse. Studerende kunne således afprøve hvordan teori og metode kan finde anvendelse i eksisterende problematikker og organisationer: fx ved analyse-, projekt- og evalueringsarbejde, samt projektstyring.

det var lidt som at vi skulle aflære det akademiske. Det var sjovt at skulle tænke på en ny måde. På et mere praktisk niveau med projektet. Man har ikke altid uanede ressourcer, information eller tid. Og det er noget vi bliver nødt til at se i øjnene.

Studerende 9 semester, Global Refugee Studies

Udfordringer

Der var også adskillige udfordringer, der er vigtige at tænke ind i designet af nye forløb. Der var fx uklarhed omkring forløbets hovedformål: handlede forløbet primært om temaet 'midlertidighed i byen' eller handlede det om at anvende den akademiske viden i mere projekt relaterede sammenhæng?

En anden udfordring var den korte tidsramme. Denne bevirkede at det var svært at opbygge et solidt teoretisk fundament. Mere empiriske tekster var derfor fordelagtige ift. at forberede feltbesøg.

Hvor projektet i mindre grad formåede at bidrage til forskerens tematiske interessefelt analytisk eller teoretisk, bidrog feltbesøg til en udvidelse af relevant netværk for forskeren.

'Viden i Virkeligheden' – trin for trin

'Viden i virkeligheden' er et format til projektarbejde, der understøtter AAUs prioritering af problem- og projektbaseret læring (PBL).

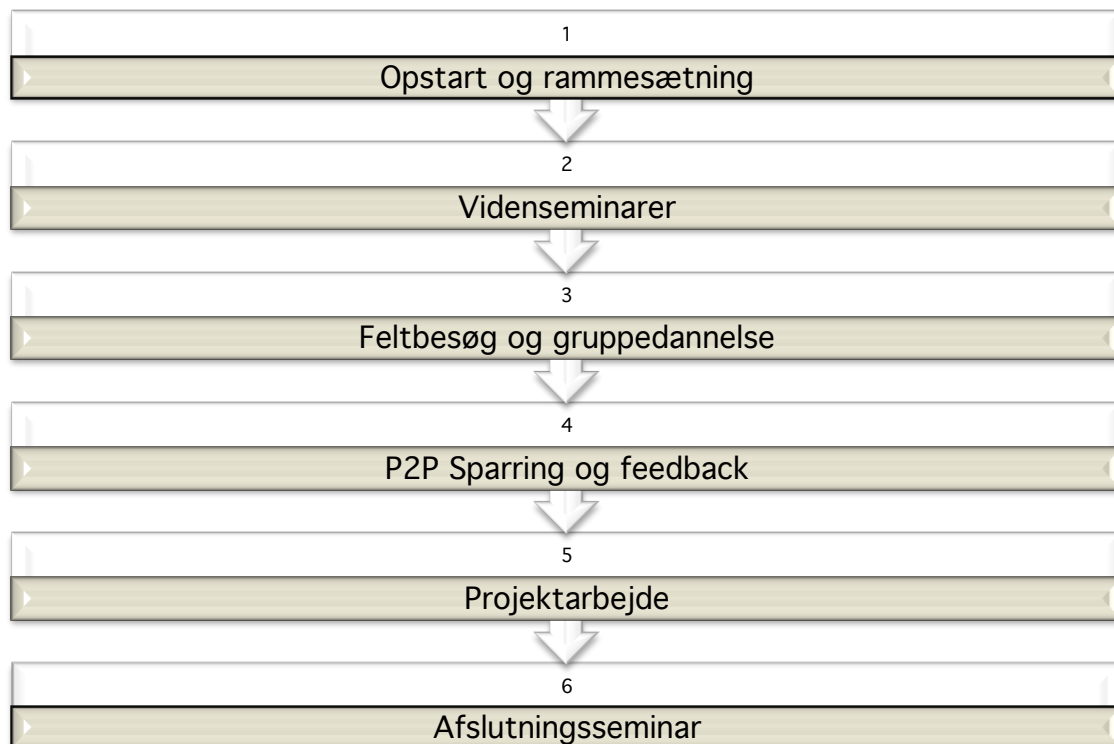
På Mobility-semesteret under Global Refugee studies på AAU-Cph arbejder underviserne (Vibeke Andersson og Helene Balslev Clausen) i forvejen med at kvalificere PBL i undervisningen. Der er fokus på, at de studerende læring er erfaringsbaseret og studenterinitieret i form af kortere projektforsløb i kursusundervisningen. Pilotforsløbet blev derfor forsøgt integreret i den undervisning, der i forvejen foregik på semesteret. Fokus er at skabe læringsrum for den problem-baserede læring, hvor studerende lærer af og med hinanden i en samskabelse (co-creation) af viden. Læringsrummet bliver i pilotprojektet skabt i samarbejde med eksterne aktører, og konteksten flyttes dermed uden for universitets rammer, hvor de studerende kan bruge deres viden på nye måder. Samtidig får forskerne mulighed for at bruge deres egen forskning i forløbet, samtidig med at de opnår nye kontakter, i samarbejde med de studerende, og de skaber dermed nye netværk.

Tidsramme

En optimal tidsramme kan være imellem 2 til 8 uger. Indenfor et 2-ugers forløb er det vanskeligt at skabe en fyldestgørende teoretisk introduktion til et forskningsfelt. Forsløbet må derfor i udgangspunktet tænkes ind i kursets eksisterende litteratur.

Ved kortere forløb 2-3 uger kan det være fordelagtigt at prioritere empiriske og tematisk tekster, der giver baggrund for at forstå den valgte problematik. I forelæsningerne kan disse udbygges teoretisk.

Det er i denne forbindelse vigtigt, at underviseren tænker PBL ind fra starten af semesteret. Ved hele tiden af overveje hvordan forskning, undervisning og læring hænger sammen i en proces, får man mulighed for at skabe et mere helstøbt forløb, hvor de studerende kan opnå både akademiske og praktiske kompetencer igennem et PBL baseret forløb.

Konkrete aktiviteter

Opstart og rammesætning

Rammen: Skab en klar ramme fra starten. Hvad er hovedformålet? Der kan hurtigt forekomme forvirring omkring forløbets vægtlægning af formål: m.a.o. er det forskningsfeltet eller projektarbejde, der vægtes højest? Hvad skal de studerende forvente af arbejdsbyrde? Aktiviteter? Hvad forventes der at de skal levere? Hvad får de ud af det? Så længe temaet ligger i forlængelse af kursets bredere ramme, kan cases bruges aktivt til aktivt at tænke med den akademiske litteratur og metode.

Valg af tema: den bredere baggrund for tematikken præsenteres af forskeren. Her er det vigtigt at medtænke kursets konkrete læringsmål. Hvordan understøtter forløbet til eksisterende læringsmål. Hvad motiverede forskeren til at tage interesse i netop det felt? Hvorfor er det vigtigt med forskning i netop dette felt?

Studerende input og erfaringer: der gives mulighed for at studerende kan spørge, komme med input, bidrage med egne refleksioner og erfaringer og komme med idéer til relevante underprojekter.

Videns-seminarer

Videnskabelig baggrundslæsning til det valgte problemfelt. Hvilke aktører er centrale. Hvilken ramme (økonomisk, juridisk, etc.) arbejder de indenfor og hvilke udfordringer står de med? Hvordan relaterer temaet sig til kursets overordnede ramme? Der præsenteres også en kritisk refleksion omkring valget af videnskabelige metoder.

I pilotforløbet var der gode erfaringer med at give eksempler på hvordan akademiske kompetencer kan anvendes udenfor universitetet: for eksempel til at kvalificere eksterne aktørers arbejde, skabe refleksion omkring målgruppen, evaluering af eksisterende initiativer og arbejdsformer, udvikling af nye idéer og koncepter.

Feltbesøg og gruppedannelse

Der planlægges og afholdes et eller flere besøg med relevante eksterne aktører. Ved besøg vil der bl.a. gives et dybere indblik i problematikken indenfor et givent tema. Eksterne aktører kan fx mobiliseres fra forskerens eget netværk med henblik på at de studerende kan bidrage til viden, der er i organisationens interesse. Ved længere forløb kan dataindsamling ske i samarbejde mellem forskeren og de studerende. Der var gode erfaringer med at begrænse antallet af mulige "casestudier".

Efter feltbesøg deles bedes de studerende dele sig op i mindre grupper, gerne ud fra deres foretrukne valg af case. Der er gode erfaringer med grupper i størrelsen 2-4 studerende. Der gives klar besked om hvad de studerende skal levere (se eksempel i bilag 1)

P2P sparring og feedback

Feedback: Gensidig feedback på tværs af studie grupper ved udarbejdelse af mindre delprojekter. Skab gerne peergrupper, der arbejder med samme case.

Det fysiske studiemiljø: Tænk i at optimere det fysiske læringsmiljø til gruppearbejde. Det er særligt vigtigt ved længere forløb. Der er gode erfaringer med at bruge små arbejds hjørner til at skabe et mere fleksibelt arbejdsmiljø, evt. med brug af flytbare whiteboards og vægge. Et fleksibelt studiemiljø skal effektivt og hurtigt kunne skifte mellem information i plenum og arbejde i grupper og giver mulighed for nye, innovative former for visuel vidensdelingspraksisser.¹

Afslutningsseminar

Hver gruppe formidler deres projektidé, gerne med visuelle hjælpemidler, fx PowerPoint, film, storyboards, Prezi etc. Der var gode erfaringer med en varighed på præsentationer på omkring 15 minutter.

¹ For inspiration se video om 'Visuelle vidensdelingspraksisser – et læringskoncept fra Aalborg Universitet'.

<https://www.youtube.com/watch?v=TqT4Z0c70LI&t=326s>

Efter præsentation kan der lægges P2P feedback på 1. Formidling. 2. Indhold. Efter P2P feedback giver den eksterne ekspert også input og kritik. Optimalt inviteres de eksterne partnere til at give feedback på projektidéer. Dette skaber både mere ejerskab af projekter og giver de studerende motivation.

BILAG I

Eksempel på krav til skriftlig aflevering:

I pilotforløbet gav vi et konkret eksempel til hvordan et projekt kunne tage sig ud. Afleveringens omfang var mellem 6-10 sider inkl. En mundtlig præsentation på omkring 15-20 min. Forskere gav skriftlig feedback på de enkelte afleveringer efter afsluttende seminar. Opgaver skulle inkludere følgende:

- Formål med projektet
- Overvejelse omkring målgruppe og interessenter
- Hovedspørgsmål og idé
- Baggrund og relevans
- Videnskabelig og metodisk tilgang
- Tidsplan og mulig finansieringsmuligheder
- Outputs
- Gruppens egne kvalifikationer